

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri popoldne ter stane z izrednim prilagam ter s „Kazipotom“ ob novem letu vrod po pošti prejemana ali v Gorici na domu pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h ali gl. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici, št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne odzivamo.

Oglašitve in poslane se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr., 4-krat 5 kr., 5-krat 4 kr., 6-krat 3 kr., 7-krat 2 kr., 8-krat 1 kr. Večje širke po p. bru.

Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

S O Č A

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Levstik

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašitve je plačati loco Gorica. Dopolnil naj se pošilja le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošilja le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soka“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soka“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Šolski dom“.

Povod k nadaljevanju diskusije o „Šolskem domu“ nam daje baš izšla „Zlata knjiga“ za leto 1903. Če pogledamo v to knjigo, dobimo med dohodki 26.683 K komaj 7457 K nabranih med člani in dobrotniki; vse ostalo je došlo od drugod, državnih in delovnih podpor itd. Med darovi se nahaja prav odlična svota iz odločno naprednih vrst, morda jih je celo več nego iz klerikalnih. Zato pa je ta „Zlata knjiga“ žalosten spomin klerikalne brezsrčnosti; kajti imenovali bi lahko celo vrsto klerikalcev, ki igrajo v živo vlogo v stranki, ali v „Zlati knjigi“ jih ni ali pa so se odkrivali te dolžnosti z malenkostjo. — Klerikalci sploh radi veliko kričijo, da so navadno strašno skopi, kadar treba darovati kaj v narodne namene.

Da je „Šolski dom“ važen zavod, ni potreba z nova povdarjati. Z ljubeznijo so delovali ob ustanovitvi poseben napredni močje. Saj so bili klerikalci po padcu „Sloga“ 22. septembra 1890. naravnost zakleti sovražniki „Sloginih“ zavodov. Dr. Gregorčič sam je izvedel in povedal, da jih je bila cela vrsta v zakristiji Stolne cerkve, kjer so se zavezali, da nič ne dajo za šolske zavode. Mahničeva „Soca“ in pozneje „Primorski List“ sta jim bila strupeno nasprotna. V škodo našim zavodom so ustanovljali celo neko bratovščino, da se je morala naša „Soca“ neprestano tepsti z njimi. — In zares: od klerikalcev ni bilo mogoče dobiti groša za te zavode!

Ali v kljub vsej klerikalni srditosti so zavodi rasli; raslo je število otrok, rasli so razredi. „Soca“ je zbirala tisočake; njeni izkazi prispevkov so bili včasih naravnost bogati. — Tisti pa, ki je takoj po padcu „Sloga“ leta 1890. hotel zagotoviti razvoj zavodov, je bil A. Gabršček, ki je romal od hiše do hiše ter pobiral zavezo, da bodo rodoljubi toliko in toliko prispevali. — In kdo je bil ves čas najdelavniši, kdo je Gregorčiču prinesel vselej in vse že kuhano na mizo? Kdo je izvedel večkratno težavno podpisovanje starišev za slovensko solo? In kdo je končno največ agitiral ter se trudil za „Šolski dom“? — To so pač znana dejstva tistim, ki jih hočejo videti!

Leta 1899. smo prišli do političnega preobrata. Klerikalci, ki so šele dobro leto sodelovali z dr. Gregorčičem, so se polastili „Šol. doma“ ter ga spremenili v svojo — politično postojanko. Tam je nastala „Gorica“, tam se je utaboril ultramontanski „Primorski list“, tam „Narodna Tiskarna“, tam „Centrifuga“, ki je vedla grd boj proti obstoječima denarnima zavodoma, tam shajališče „Sloga“, strankarska kovarska posvetovanja, shodi, seje, tam „Gospodarska zveza“ po vzorcu „Zlindre“, od tam je izšlo nebroj hujškarij, lopovščin, lažij, zlega in gorja po naši deželi...

In končno: mladež v krempljih klerikalcev!

Klerikalna sola ni nič prida. Kdor sledi solstvu, pač vidi, kako duh te more duši vsakoršen izlet, vsak napredek, voljo do napredovanja, dela ljudi mične, babjeverne, hinavsko-pobožne, narodno indiferentne — ta duh je naravnost strašilo za vsakega, ki zeli mladini šolskega pouka, primernege sedanjosti prosvitljeni dobi. Klerikalna vzgoja je vse drugo, le prava vzgoja ne. Mi potrebujemo krepke, zavedne mladine, vedrega duha, čistega narodnega srca, ne pa narodnih mladenčev in hinavcev, kimavcev in strahopetcev. Klerikalna vzgoja je povsodi taka, da se mora klicati: Klerikalci proč od naše mladeži!

Tu pa prihajajo kratkovidni sentimentalci, ki jočejo — čes: namen je ta, da otroci ostanejo Slovenci; saj se rešuje cela vrsta otrok!...

Res je: uje se jih — ali kako?! — In to je prav infamija, da hoče politična stranka, in celo črno-ultramontanska, kateri je narodnost poganstvo, kakor je uel ranji kardinal, kateri je jezik le sredstvo v dosegu svojih ciljev, ki je pokazala že v skrajni meri svojo narodno mladenost, da hoče ta stranka na brezvesten način zlorabiti slovensko ime, tako krasen namen — v svoje podle svrhe.

Mi smo prijatelji napredka. V Gorici bi bili najprej vsaj se trije otroški vrtci. Razredi bi morali rasti, ne pa padati. S solnino bi se ne smelo stiskati ubogih starišev. Tak napredek je pa mogoče le takrat, ako se „Šolski dom“ postavi izven strankarskega boja. Kdorkoli ima v sebi iskro slovenskega rodoljuba, mora to zahtevati! Vse tiste naše želje o napredku bi se izpolnjevale, in „Šolski dom“ bi mogel vsestransko povoljno vršiti svojo nalogo — ako je ostal nad strankami. Ker pa tega ni, nosi krivdo na vsem, kar je izostalo, klerikalna stranka!

Mi smo nasprotniki zlorabe „Šolsk. d.“, zato pa zahtevamo edino pametno, da naj stoji nad strankami. „Š. d.“ je last naroda, ali klerikalni uzurpatorji niso narod! Sposobnih mož bi ne manjkalo, ki bi previdno držali „Š. d.“ na višku njegove naloge, le dobre volje je treba!

Iz tega pač sledi, da je infamna zahteva, da morajo naprednjaki podpirati „Š. dom“ kot politično postojanko radi slovensko-klerikalne vzgoje otrok! Tako zahtevo treba z indignacijo zavrniti ter pokazati, kaj naj se stori najprej, predno se more oploviti na podpiranje iz naprednih vrst....

In da koncem konca ne bo nikakega sumničenja, izjavljamo ponovno, da želimo kolikor mogoče sijajen razvoj „Š. d.“, da bi ustanavljal se novih otroških vrtcev in potrebnih sol na vseh krajih goriskega mesta, v ta namen želimo celo največ podpore tudi iz vrst naprednih mož — toda v to morajo biti dani pogoji, ki temelje pred vsem v tem, da se postavi „Š. d.“ izven strank, da ne bodo naprednjaki žrtvovali iz svojih žepov v bridkem prepričanju, da s podporo v dober narodni namen podpirajo ob enem svojem najhujšemu političnemu nasprotniku političen steber. Takega težkega bremena morajo biti naprednjaki rešeni!

Nasprotnikov nima „Š. dom“ tam, kjer jih hočejo videti — ampak oni, ki tako brezvestno tiščijo v svojih krempljih „Š. d.“, so njegovi edini in resnični sovražniki.

Govor

staroste „Goriškega Sokola“, dr. Treofa, povodom razvitja zastave v nedeljo 12. t. m.

Slavna društva, velečenjena gospa kumica, bratje Sokoli!

Nekaj nad pol stoletja je, odkar sta stopila v novo življenje dva bratska naroda slovanska: narod češki in slovenski. Prvi močan nekdanj in slaven v zgodovini, korakal je hitro dalje. Mali naš narod brez zgodovinske slave pa mu je sledil v vseh njegovih stopinjah, opiraje se na večne človeške pravice, hoteč si na teh sezidati lepo sedanjost — sijajno bodočnost. — Vse je vrela takrat od navdušenja, vse je zidalo in hitelo, da doseže skupni cilj: da zagotovi trajen obstanek našemu narodu povsod, kjer živi v svojem domu, od trdne kmetke in delavske postave, pa gori ob trgovsko-obrtnem zidovju, do najvišega slemena.

Ta čas splošnega mladostnega navdušenja je, žalibog, minul. Nekaj vzrokov nismo mogli zavrniti, ker so bili presilni za naše skromne moči. Nekaj njih pa smo po svoji krivdi zavrnili zamudili, ker se ni pravočasno izprevidelo zlih posledic.

Z narodno našo pomladjo je izginil lepi sen, postavivši nas le prezgodaj revnim dedicem politično-strankarskih borb in zapustivši nam le nekaj lepih spominov.

Enega teh spominov hočem vzdržati v okvirju današnje slavnosti.

Eden najlepših teh spominov je namreč tudi v nas Slovincih vznikla mislenka (misel) sokolska! Tako lepa je, da je še danes ne guje in ljubi naš narod, kjer koli je probujen. Saj ga spominjajo bodri naši Sokoli na vigred našo, predočujejo mu posebej naravno idejo, ki je edinila, če tudi le hipoma, ves naš narod.

Misel sokolska ima pa tudi socialno življensko silo v sebi. Iz naših sokolskih gesel: svoboda, enakost, bratstvo zveni od daleč še nekaj prvotno revolucionarnega — liberté, égalité, fraternité! In če je tudi moderna naša družba ugledila in ublažila nekdanjo elementarno silo, ki je

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Konec)

Ker je imel to pot v svojih rokah moč, jih strogo pogleda ter namigne d'Artagnanu z očmi in z roko, naj mu sledi.

D'Artagnan gre za njim.

„Mi te počakamo, d'Artagnan,“ pravi Athos tako glasno, da more kardinal slišati.

Njegova Eminenca nagubani čelo ter trenotek postane, nato pa nadaljuje svojo pot in ne reče niti besedice.

D'Artagnan vstopi za kardinalom, in za d'Artagnanom zastražijo vrata.

Njegova Eminenca odide nato v sobo, ki mu je služila za delavnico, ter namigne Rochefortu, naj pripelje mladega mušketirja.

Rochefort se oddalji.

D'Artagnan ostane sam pred kardinalom; to je bil njegov drugi sestanek z Richelieujem, in pozneje je priznal, da ga je smatral s popolnim prepričanjem tudi poslednjim.

Naslonjen na kamin je stal kardinal; samo miza je stala med njim in d'Artagnanom.

„Gospod,“ reče kardinal, „vas sem dal prijeti jaz.“

„Povedalo se mi je, Monseigneur.“

„Ali veste, zakaj?“

„Ne, Monseigneur, kajti jedino, zaradi česar bi me mogli zapreti, je Vaši Eminenci še neznano.“

Richelieu se ostro ozre v mladega moža.

„Holà,“ pravi, „kaj ima to pomeniti?“

„Če mi hočete razodeti najprej zločine, katerih sem obdolžen, Monseigneur, vam potem tudi povem, kaj sem storil.“

„Obdolženi ste zločinov, zaradi kakoršnih se ni prizanašalo niti višjim glavam, kakor je vaša, gospod!“ pravi kardinal.

„Kakšnih, Monseigneur?“ vpraša d'Artagnan tako mirno, da se začudi celo kardinal.

Dolži se vas, da ste si dopisovali s sovražniki kraljestva, dolži se vas, da ste poizvedeli za državne tajnosti, dolži se vas, da ste poskusili preprečiti načrte svojega generala.“

„In kdo me dolži tega, Monseigneur?“ pravi d'Artagnan, sluté, da je tožiteljica milady. „Ženska, ki jo je zaznamovala sodnija njene dežele, ženska, ki se je omožila z jednim možem na Francoskem in z drugim na Angleškem, ženska, ki je zastupila svojega drugega moža in poskušala zastupati tudi mene.“

„Kaj govorite, gospod?“ vsklikne kardinal začuden. „O kateri ženski govorite?“

„O milady Winter,“ odvrne d'Artagnan; „da, o milady Winter, katere zločini so bili Vaši Eminenci gotovo neznani, ko ste jo počastili s svojim zaupanjem.“

„Gospod,“ pravi kardinal, „če je zagrešila milady Winter zločine, katerih jo dolžite, bode kaznovana.“

„Je že, Monseigneur.“

„In kdo jo je kaznoval?“

„Mi.“

„Ona je v ječi?“

„Ona je mrtva.“

„Mrtva!“ ponovi kardinal, ki tega, kar je slišal, ne more verjeti. „Mrtva! Ali niste rekli, da je mrtva?“ „Trikat me je poskusila umoriti, in odpustil sem jej; toda umorila je žensko, katero sem ljubil. In tedaj smo jo z mojimi prijatelji vjeli, sodili in obsodili.“ D'Artagnan opiše nato zatruplenje gospe Bonacieux v bethunskem samostanu karmelitaric, obsodbo v samotni hiši in miladyno smrt na bregu reke Lyse.

Dasi se kardinal ni zgražal kar tako, mu vendar stresse groza celo telo.

Toda kakor pod uplivom neme misli se kardinalovo temno obličje naenkrat zopet polagoma razjasni ter postane popolnoma dobrovoljno.

„Na ta način,“ reče kardinal z glasom, katerega nežnost se je razločevala zelo znatno od njegove navadne strogosti, „na ta način ste se vrnili za sodnike, ne da bi pomislili, da so oni, ki nimajo naloge kaznovati in vendar kaznujejo, morilci.“

„Prisegam vam, Monseigneur, da ne nameravam braniti proti vam svoje glave niti trenotek. Podvržem se vsaki kazni, katero mi prisodi Vaša Eminenca. Ni mi toliko do življenja, da bi se bal smrti.“

„Da, vem, vi ste pogumen mož, gospod,“ pravi kardinal s skoro ljubeznivim glasom, „zato vam morem povedati že naprej, da boste sojeni in obsojeni.“

„Kak drug bi mogel Vaši Eminenci odgovoriti, da ima svoje oprosteno v žepu; jaz se omejim na to, da rečem: Zapovejte, Monseigneur, pripravljen sem.“

pršla iz ljudskega gibanja, če je tudi pri-
krojila v Prokrustejevi postelji po svoje nek-
danji liberté in egalité, — je vendar v naših
sokolskih vrstah ostala nevgasiljiva želja po
svobodi in napredku, po enakosti in bratstvu.

Pred vsem med bratskim narodom če-
skim. Tam se je uživala ideja sokolska v
ljudstvo, tam zahteva in ima vsaki kraj no-
sitelje in sirtelje te ideje. Nad 700 sokolskih
društev združuje približno 80.000 členov So-
kolov v dobrovoljno narodno armado slovan-
sko. Približno 80.000 mož in mladeničev ute-
lesuje med Čehi povsodi po mestih in vaseh
neupogljivo narodno misel zraven pa vstrajno
delo za duševni in telesni razvoj posamič-
nikov do najširjih slojev. Brez razlike stanu
visok, ali nizek, brez razlike imetja, bogat ali
siromašen — vse edini in družni, ne morda
sovraštvo in zagrizenost proti tujcu drugo-
rodcu, temveč iskrena in pošteno-
valna ljubezen do svojega last-
nega naroda in neumorna želja
po njegovem napredku in vse-
stranskem razvoju, ki je najti v ko-
likor možno splošnem napredku in raz-
voju posamičnikov.

Med Čehi — nasimi učitelji — se bliza
v dogledni prihodnosti uresničenju njihovo
sokolsko geslo: Kar Čeh — to Sokol!

Mi Slovenci smo manjši in — hodimo
odkriti — dosti manj vstrajni nego bratje
Čehi, in morda dosti bolj razdvojeni in pro-
piriljivi. Naše Sokolstvo je, žal, še dosti pre-
malo razširjeno, ker ima še dosti premalo
nositeljev prekrasne ideje narodne misli.

Vkljub temu pa vstrajamo na negovanju
sokolske ideje, ker je ne le vzvišena in krasna
s človeškega stališča, temveč tudi ziva po-
treba našemu malemu narodu, ki potre-
buje v vseh slojih bodrila k na-
rodnemu ponosu, narodni samo-
zavesti in socialnemu samovz-
delanju.

V z n a k te neupogljive sokolske misli:
prapor naš, za katerega razviti smo se
danes zbrali!

Ta prapor, darovan od goriskih Sloven-
cev, nam služi vsem v dokaz, da vedo go-
riski Slovenci ceniti misel sokolsko, ljubiti
svoje Sokole.

Hvala Vam iskrena vsem, ki ste sode-
lovali, hvala tudi Vam vsem, ki ste se v
proslavo tega dneva danes zbrali. Vam vsem
od bele Ljubljane in naših gora pa do sinje
Adrije — v imenu Sokolov prisrčen: Živeli!

In sedaj se obračam do Vas, veče-
njena gospa kumica! Bila ste tako dobro-
hotna, da ste prevzela to mesto in naklonila
ste vrhu tega društva za novi prapor pre-
krasen trak. Izrekam Vam, večenjena gospa
kumica, prisrčno zahvalo in izjavljam Vam v
imenu naših Sokolov, da vidimo v Vašem in
Vaših družic nastopu simbolično zna-
menje, da stojita Sokolstvu v prepotrebno
pomoč in narodno sodelovanje neomah-

ljivo na strani slovenska mati in
slovensko dekle!

V tem imenu Vas prosim, da razvijete
zastavo!

Na to je kumica razvila zastavo z be-
sedami: „Razvijam zastavo! Naj bo vedno v
čast goriskim Slovencem, pod njo pa se naj
zbira vedno mnogostevilnejša četa vrljih So-
kolov!“ Na to je pripela gospa kumica na
zastavo prekrasen trak, navzoče gospe pa
lep duhtet sopek. In zastava se je dvignila
ob pesmi moškega zbora goriskega glasbenega
in pevskega društva „Naša zastava“ v višavo.

Starosta je zastavo izročil zastavonosu
bratu Rudolfu Drufovka s sledečim navdu-
šenim vsklikom: Brat zastavonoša! Izročam
ti s tem zastavo. Čuvaj in varuj jo v slavo
in čast goriskim Slovencem! Zraven pa iz-
rekam iskreno željo: da dočakamo mi vsi
trenutek, ko prapor naš svobodno za-
plapola v središču slovenske Goriske, v
solčni Gorici! V to: Na zdar!

Družba sv. Cir. in Met. v Ljubljani vsem svojim podružnicam.

Vseposvodi se priznava, da je družba
sv. Cirila in Metodija v Ljubljani prepotrebna;
vseposvodi se priznava, da je njeno delovanje v
največjo korist našemu milemu slovenskemu
narodu; vseposvodi se priznava, da je ista
potrebna vsestranske podpore, če naj doseže
svoj vzvišeni smoter.

Vkljub temu pa nima naša družba v
svojem narodu iste splošne podpore, ki bi
jo morala dobivati.

Za Čehi z njihovo „Osrednjo Matico“
stojimo Slovenci daleč daleč s svojo družbo
sv. Cirila in Metodija.

Denarni primankljaj se večja družbi leto
za letom. Leto za letom so potrebščine
ogromne, a podpore, ki naj pokrivajo druž-
bine potrebščine, pa ne rasejo sorazmerno z
njimi.

Prevažna vprašanja čakajo že davno
na rešitev, a gmotno družbino stanje ne pri-
pušča, da bi se rešila ugodno.

Prispevki, ki prihajajo naši družbi, so
postali tako pičli, da ista ne more več izha-
jati brez izrednih denarnih operacij. Ako oni
faktor, ki ima edini korist od naše družbe,
naš slovenski narod, ne podpre naše družbe
tako, da bi mogla izhajati, prisiljeno bo vod-
stvo opustiti realiziranje marsikake koristne
naprave.

Naval s tujejezičnih strani na naš na-
rod je vedno hujši in lutejši. A sredstva
naše družbe so, v primeri s sredstvi naših
nasprotnikov, prav malenkostna in radi tega
v takih slučajih ne moremo tako delovati,
kakor bi želeli in morali.

Prva opora naši družbi pa so podruž-
nice, ki so posejane po vsem slovenskem
ozemlju. V njih naj bi se zbirali vsi Slo-

venci, bodi gospod ali kmet, ter naj bi na
ta način podpirali svojo matico: družbo sv.
Cirila in Metodija!

Mnogo je podružnic, ki res redno de-
lujejo, ki pobirajo doneske udov ter jih
vestno pošiljajo glavni družbi. — Vsem tem
bodi tu prilicno izrečena najiskrenejša zahvala
na njih neumornem domorodnem naporo-
vanju.

Te podružnice naj bi bile vzgled ro-
doljubja vsem onim podružnicam, ki tako-
rekoč spe. In teh je žal mnogo. Tem po-
družnicam oziroma njih vodstvom veljaj v
prvi vrsti pričujoči poziv.

Vzdramijo naj se pomneč, da je vsak
nas toliko, kar premore — za mili narod
storiti dolžan.

Podpisano vodstvo se torej obrača do
vseh svojih podružnic s prošnjo, naj iste,
kjer je le možno in čim prej prirede kakih
veselic naši družbi v korist, ali pa vsaj čim
prej nabero prispevke svojih udov za leto
1904. Ter jih vposiljejo vodstvu, da ne pride
družba v najneprijetnejše položaje.

Sedaj trkamo — odprite! Če preslišite
glas, ne sodite nas, ko bo prepozno — ne
recite, da smo bili nemi takrat, ko nam je
dolžnost govoriti.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija.

D o p i s l i.

Iz Dornberga. (Dalje.) V zadnjem od-
stavku sem vam na kratko pojasnil in po-
trdil z dokazi vaš program in program vaše
stranke. Ker pa tulite v rog nekaj, da po-
magate ljudstvu, kmetu in delavcu, naj vam
tudi za to podam dokaz.

V sedanjem času, kar so trte ozelenele,
imajo Vipavci mnogo dela. Dnine se plaču-
jejo drago. Kdor hoče imeti delavca, mora
ga slano plačati, kmetje jih tako plačujejo.
Kaj pa vi? Se-li spominjate še, kako ste
oni dan klical delavca iz vinograda v kapla-
nijo ob 11. uri predpoldne. Do štirih po-
poldan vam je delal v vrtu, potem pa pre-
takval vino v kleti do 11. ure v noč. Delal
je torej 12 ur. Dali ste mu južino, večerjo
(pijača se razume, saj je bil pri njej) in —
in — 30 (ali 40) vinarjev. Je-li to kristjan-
sko delo ali ne, naj sodijo citatelji sami in
tudi vi. Delavcu zaslužek utrgovati, kako
delo je to?

4. Nadaljujmo pa sedaj obljubljeno o
časopisih.

Vi hočete, da se „Sl. N.“ ne bi smel
čitati. Čemu pa ne? Vaš odgovor bi se
glasil: zato ker je pohujšljiv. Vendar pa bi
moral vi tudi stvarno dokazati, v čem je to-
liko pohujšljivega. „Sl. N.“ je list za vsakega
odraslega človeka, kateri ima kaj soli v glavi.
Posebno sedaj, kar prinaša podlistek: „Izza
temnih dni,“ naj vsak seže po njem, da
razvidi, kaj ste in kaj so bili vaši kolegi in
vladarji rim. kat. cerkve.

Seveda to je ljudstvu v veliko pohuj-
sanje!!! Pa zakaj? Za vas, ker potem bi
bili še vedno na istem stališču, kakor tedaj.
Ljudstvo naj spi spanje nevednosti! je vaše
geslo, da bomo živeli, ker drugače smo iz-
gubljeni. To je vaša maksima, to je vaš pro-
gram. Za to in le zato imate svoje časopise,
da držite z njimi s pomočjo nesramne laži
ljudstvu pregrinjalo čez oči. Če to zagrinjalo
pade, tedaj pa ste izgubljeni popolnoma. Ča-
sopise, katero poučuje ljudstvo, mu zabra-
njujete in vsiljujete časopise, kateri se nor-
čujejo z resnico, ala „Domoljub“ in „Bogo-
ljub“, može, kateri imajo kaj vpliva med
ljudstvom, može značajne zasramujete, jim
jemljete spoštovanje in čast doma, v cerkvi
in v javnosti, domačo umetnost teptate kar
najbolj morete (dokaz: Jurčič-Govekarjeva
n. igra „Deseti brat“ je pohujšljiva; „Lur-
ska pastarica“, farbarija nemškega pisca, je
narodna, vzgledna, je za ljudstvo! Sram vas
bodi!) „Sl. N.“ je pohujšljiv, zato proč z
njim! Saperlot, ali za vas ni pohujšljiv, g.
kaplane? Zakaj ga pa vi berete? Navadno
pravite, da kdor bere „liberalne“ časopise,
je brezverec, ni vreden sv. popotnice na
zadnjo uro. Če drugi ne, tudi vi ne!

Kaj pa „Soca“? Tudi ta vam ni po-
volji? Pa vendar segate po njej raje nego
po zajutreku. Zakaj bi bila pa „Soca“ pu-
hujšljiva, oziroma „Primorec“? Morda zato,
da vas včasih pokresa po prstih, da vam
včasih pove kako na zobe? Pa morda se je-
zite nanjo, ker je toliko razširjena? Bug vam
vstrezi v tem smislu. Povedali mi gotovo ne
boste in tudi drugim ne, zakaj jo sovražite.
Rečeno je: „Soca“ je pohujšljiva, ni kato-
liška, torej, proč z njo. Revše! Ali morda
upate kedaj spraviti iz Dornberga „li-
beralne“ časopise? Povem vam jaz: „Če
boste še 50 let v Dornbergu, če se boste
mučili na vse pretege, vam ne „rata“. Zato
se lahko takoj prepričate. Odkar ste začeli
rohnati proti „Soci“ in „Primorcu“, so se
ljudje narotili na nju še bolj. Če pojde tako
naprej, bo imel Dornberg v 10 letih že vsak
posestnik napredne liste.

Kaj je pa z vašimi? Porečete: „Prim.
listov“, „Domoljubov“, „Rodoljubov“, prihaja
v Dornberg, od kar sem jaz tu, veliko ste-
vilo. To vam pa potrdim. Res je! Vprašam
pa vas, kako so prišli ti listi v vas? Odgo-
vorim vam tudi sam. Da bi vi pri sokolskih
deklicah in mladoletnih devicah ne agitirali
za nje in jim ga ponujal, vsiljeval v kapla-
niji in še druge pošiljal okoli v to svrhu, bi
ne izhajal ni eden „Domoljub“, ni eden
„Bogoljub“ v Dornberg. Kar se tiče „Prim-
jenca“, pa povejo sami ljudje: „Zakaj bi ga
pa ne bral, ko ga ne plačam. Naročil ga ni-
sem, tudi plačam ga ne.“ Kdo pa plačuje
vse te liste? Tistih dobrih del usmiljenja go-
tovo ne dela tiskarna, ampak kdo drug!

Do videnja, g. kaplan!

(Dalje v prilogi.)

»Vaše oproščenje?« pravi kardinal začudeno.
»Da, Monseigneur,« pravi d'Artagnan.
»In čegav je podpis? kraljev?«
In kardinal spregovori te besede s posebnim
izrazom preziranj.

»Ne, podpis Vaše Eminence.«
»Moj? Ali ste blazni, gospod?«
»Svojo pisavo brezdvomno spoznate, Mon-
seigneur.«

In d'Artagnan pokaže kardinalu dragoceni papir,
ki ga je iztrgal Athos milady ter ga dal d'Artagnanu
s seboj kot varnostno pismo.

Njegova Eminenca vzame papir ter čita glasno
in s počasnim glasom, naglašujoč vsak zlog:

»Lastnik tega lista je storil to, kar je storil, na
moje povelje.

»V taboru pred La Rochelleom, dne 5. avgusta 1628.
»Richelieu.«

Ko prečita kardinal ti dve vrsti, se globoko za-
misli, a ne vrne papirja d'Artagnanu.

»Zdaj premišlja, kakšno smrt mi prisodi,« si
pravi d'Artagnan čisto tiho; »toda pri moji duši, videl
bode, kako umira plemič.«

Mladi mušketir je bil izborna razpoložen, da bi
zapustil svet kot junak.

Richelieu razmišlja še vedno ter obrača papir v
rokah semtertja. Končno dvigne glavo, obrne ostro
svoj orlovski pogled v to lojalno, odkritostrčno in in-
teligentno obličje, čita v teh potezah, razoranih od
solza, vse bolečine, ki jih je pretrpel tekom jednega
meseca, in pomisli tretjič ali četrtič, kako veliko bo-
dočnost bi imel ta jednaindvajsetletni otrok in v
kakšno pomoč bi moglo biti dobremu gospodarju nje-
govo delovanje, njegov pogum in njegov duh.

Na drugi strani so ga večkrat prestrašili miladnji
zločini, njena nasilnost in njen peklenski ženij. Čutil

je takorekoč neko tajno veselje, da je bil za vedno
prost te nevarne sokrivke.

Počasi raztrga papir, ki mu ga je izročil d'Arta-
tako velikodušno.

»Izgubljem sem,« pomisli d'Artagnan.

In globoko se pokloni pred kardinalom, kakor
mož, ki govori: »Gospod, naj se zgodi tvoja volja.«

Kardinal stopi k mizi, napiše, ne da bi sedel,
nekaj vrst na pergament, katerega sta bili dve tretjini
že izpolnjeni, ter pritisne nanj svoj pečat.

»To je moja obsodba,« pomisli d'Artagnan! »pri-
hrani mi dolgčas Bastilje in dolgčas sodnijskega po-
stopanja. Vsekakor je to še zelo ljubeznivo.«

»Vzemite, gospod,« reče kardinal mlademu možu,
»vzel sem vam blanket in vam vračam drugega. Ime
na tem imenovanju še manjka, in morete je napisati
sami.« D'Artagnan vzame papir obotavljajoče ter po-
gleda nanj.

Bilo je imenovanje poročnikom pri mušketirjih.
D'Artagnan pade kardinalu pred noge.

»Monseigneur,« pravi, »moje življenje je vaše,
razpolagajte z njim kakorkoli. Toda te naklonjenosti,
ki ste mi jo izkazali, ne zaslužim; imam tri prijatelje,
ki so zaslužnejši in vrednejši...«

»Vi ste vrl dečko, d'Artagnan,« ga prekine kar-
dinal in ga potrka po rami, vzradoščen, da se mu je
posrečilo ukrotiti to uporno naravo. »Napravite s tem
imenovanjem, kar hočete. Pomnite samo to, da smete
le vi izpolniti prostor, ki je še prazen.«

»Tega ne pozabim nikdar,« odvrne d'Artagnan,
»Vaša Eminenca si je lahko tega svesta.«

Kardinal se obrne in zakliče z močnim glasom:
»Rocheport!«

Chevalier, ki je brezdvomno čakal za vrati, vstopi
tako.

»Rocheport,« pravi kardinal, »tukaj vidite gospoda
d'Artagnana; v sprejemam ga v število svojih prija-

teljev; zato se objemita in se vedita pametno, če rada
obdržita svoji glavi.«

Rocheport in d'Artagnan se poljubita s skrajno
ostjo svojih ustnic, toda kardinal je bil poleg njih ter
ju je opazoval s pozornim pogledom.

Oba naenkrat gresta iz sobe.

»Ni res, gospod, saj se še snideva?«

»Kadarkoli vam bode ljubo,« pravi d'Artagnan.

»Že pride prilika,« odvrne Rocheport.

»Kaj je to?« pravi Richelieu, ter odpre vrata.

Moža se nasmehneta, si stisneta roki in pozdra-
vita Njegovo Eminenco.

»Mi postajamo že nestrpni,« pravi Athos.

»Tukaj sem, prijatelji,« odvrne d'Artagnan, »a
ne samo prost, ampak tudi v milosti.«

»Ali nam poveš vse?«

»Še nocoj.«

Res se napoti d'Artagnan še isti večer k Athosu,

ki je pil baš z največjim poželenjem svojo steklenico
španskega vina, opravilo, katero je izvrševal vsak
večer s skoro religiozno vestnostjo.

Pove mu, kaj se je zgodilo med njim in kar-
dinalom ter vzame iz žepa svoje imenovanje.

»Vzemi, moj ljuhi Athos, tukaj je,« pravi; »vse-
kako: se spodobiti tebi.«

Ne Athosovih ustnicah zaigra njegov navadni
nežni in ljubeznivi smehljaj.

»Prijatelj,« pravi, »za Athosa je to preveč, za
grofa de La Fère je to premalo. To imenovanje je
tvoje, obdrži je. Ah, moj Bog, plačal si je dovolj
drago.«

D'Artagnan zapusti Athosovo sobo ter se napoti
v Porthosovo.

Najde ga v krasni suknji, bleščeče vezeni, ogledu-
jočega se v zrcalu.

»Ah, ah,« pravi Porthos, »ti si, ljubi prijatelj!
Kako mi pristojta po tvojem okusu ta obleka?«

Domače in razne novice.

Dva koncerta. — Opozarjamo na koncert polne vojaške godbe, ki bo danes zvečer v parku hotela Südbahn. — Narodno razumnistvo naj bi se v večjem številu pokazalo v odlični družbi, ki se zbira na teh koncertih.

Jutri od 10. in pol predpoldne do 12. in pol pa bo zjutranji koncert na vrtu hotela „pri zlatem jellenu.“ Vstopnina prosta.

Nadvojvoda Leopold Salvator v spremstvu železn. sek. načelnika Wurma in nekaj starih častnikov ogleduje že tri dni dela na boh. železnici. Z njim se nahajata tudi dva inženjerja. Včeraj je ogledoval dela do Podbrda, prenočil v Sv. Luciji, drevi pride v Gorico. Podjetništvo Sard - Lenassi mu je poslalo v Podbrdo dva avtomobila na razpologo.

Oskar grof Christalnigg, potomec stare koroške slovenske plemenitaške rodbine, ki biva sedaj največ v Gorici na Baronovišču, se preseli, kakor čujemo, stalno na Koroško v grasično Svinc, katero je podedoval po svojem stricu Ad. grof Christalnigg, poleg grajščin Waisenberg, Mittertrien, Hornburg in Meiselberg na Koroškem. Obitelj visokorodnega gospoda grofa ostane pri nas v najboljšem spominu.

Posebni vlak k vsesokolskemu shodu v Ljubljano, ki ga priredi „Goriški Sokol“, bo odhajal iz Gorice v soboto dne 16. julija ob 1 uri 15 minut popoldne in dospe v Ljubljano k slavnostnemu sprejemu ob pol 7 uri zvečer.

V nedeljo velike slavnosti v Ljubljani. V ponedeljek odhoda iz Ljubljane ob 10 uri dop. v Postojno, kjer bo ogled sloveče podzemne jame. Povratek v Gorico isti dan ob 8. uri zvečer. Voznina tja in nazaj K 670.

Termin za prijave nam je podaljšalo železnično vodstvo še do 28. t. m., kar je zadnji dan. Prijaviti se je s kavicjo 5 K pri br. načelniku Jos. Zadelu. Opozarjamo, da se je treba prijaviti v določenem času vsakemu, torej tudi članom „Goriškega Sokola.“

Za člane, ki se udeležijo izleta v društveni obleki, so redovne vaje vsako sredo in soboto ob 8½ do 9½.

Dr. Graziadio Luzzatto — pobegnil. — Dasi smo čuli vesti o begu laskega odvetnika in politika takoj, smo vendar čakali, dokler se ni popolnoma potrdila resnica, da jo je popihjal iz Gorice, poveril velike svote ter tako goljufal ljudi na skrajno grd način. — Pa je tudi težko verjeti na prvi hip takim govoricam, če se pomisli, da se je nahajal mož v polni moški dobi, da je bil čistan in upoštevan, da je stal med prve sinove laskega dela prebivalstva v mestu, da je bil ugleden odvetnik, imeniten govornik, izvrsten branitelj, zastopnik goriškega mesta v deželni zboru, torej oseba, ki je stala vedno v ospredju vsega življenja v Gorici.

Visoko se je popel s svojo izredno nadarjenostjo, ali ko je bil na višini, je začel kazati svojo veliko prefriganost in zvitost, ljubavna razmerja in potratnost pa sta spravili moža na kriva pota, zašel je v dolgove, in konec je storil s tem, da je proti koncu maja izginil iz Gorice. Pobral je, kar mu je še ostalo, izposodil si zadnjih 6000 K, pa se je vsedel na vlak ter zbežal. Rekel se je, da je v poslih na Dunaju, drugi so pravili, da se nahaja v Rimu, odkoder so prihajale brzovjavke v Gorico na prijatelje, da se že kmalu vrne. Govorica pravi, da je imel nekoga najetega v Rimu, da je tako brzovjavljaj v Gorico ter verbalno mnenje, docim se je vozil Graziadio proti Krfu. Krf je otok v jonskem morju ob vходу v jadransko morje, na obali albanski. Glavno mesto je Krf (Korfu), ki ima okoli 20.000 prebivalcev. Otok je krasen, mičen, pa pribežališe takih ticev, med katere je zašel dr. Graziadio, ker od tam jih ne izročajo državam, katerim pripadajo, v zaslužen kazni. Graziadio je svoj beg dobro preudaril, in ko je bil na trdnem, je brzovjavil, naj naredijo s pisarno, kar hočejo.

Sodi se, da si je prisvojil tekom par let tujega denarja okoli 300.000 K, bržčas pa se pokaže, da je še več.

Gospa Malničeva iz Kanala je bila položila pri njem 32.000 K na račun kanalskega gradu.

Neki de Carli je bil aretiran radi obtožbe pravnostnih pregreškov. Luzzatto mu je rekel, da treba 1200 K kavicje, da bo prost do obravnave, ki ne bo še tako kmalu. Revez je sel iskat denarja ter ga našel pri nekem prijatelju. Obravnava pa se je vršila kmalu, in de Carli je bil oproščen. Pred kratkim pa je prišel oni prijatelj v pisarno dr. L. po denar, ali ga že ni bilo več!

Nekdo iz Červinjana je položil v njegove roke 10.000 K.

Iz konkurza trgovca Scomina je imel 24.000 K. V nekem drugem takem slučaju 15.000 K. — Radi teh dveh zneskov je izdala okr. sodnija obvestilo na drž. pravdnistvo, katero je odredilo zapor in obtoženje.

Tvrdka Chiurlo v Gorici je imela pri Luzzattu deponiranega denarja 10.000 K.

Pri nekem tukajšnjem zlatarju je „ukupil“ dragocenosti za 3000 K.

Pri tvrdki Medvedovi je „kupil“ obleke in raznega blaga za 1500.

Pri raznih cvečičarjih je „vzel“ cvečlic za 800 K.

Svojega ljubeznivega bratranca dr. Rajmonda Luzzatta, velikega prijatelja naših klerikalcev in pobratima dr. Susseriča, je nabrisal samo za 3000 K.

Pavia je jamtil zanj pri Joni za 6000 K. Kdo ve, kaj pride še vse na dan.

Dr. Graziadio Luzzatto je bil rojen 21. dec. 1857. v Gorici. Studiral je v Gorici, Gradcu in na Dunaju in v Padovi. V pisar-

nah je bil pri dr. H. Luzzatto in pri slovečem odvetniku Frapportiju. S svojim 30 letom je otvoril svojo pisarno ter zaslovel kmalu kot izvrsten branitelj v kazenskih stvareh. S svojo agilnostjo in nadarjenostjo je stopil hitro v ospredje vsega laskega gibanja v Gorici, bil mestni stavešina, se deležil na sploh političnega življenja ter bil izvoljen tudi v deželni zbor. Takrat, ko je umrl grof Čorinini, se je govorilo celo, da bi mu utegnil nasledovati dr. Graziadio Luzzatto. Krstili bi se dal, pa bi bil dober za naslednika.

Ta afera je pač velik škandal za goriške Lahe.

Uradni „Osserv. tr.“ priobčuje nastopni edikt: Proti dr. Graziadio Luzzatto, odv. v Gorici, čegar bivališče je nepoznano, sta uložila Henrik in Ariel Malnič iz Kanala tožbo na c. kr. okrožnem sodišču v Gorici radi K 16751. Na podlagi te tožbe je odrejen prvi narek na dan 4. julija ob 9. uri predpoldne na tem sodišču, izba št. 22. V varovanje pravic g. dr. Gr. Luzzatto, odvetnika v Gorici, je določen kuratorjem g. dr. Gollob, odvetnik v Gorici. Ta kurator bo zastopal toženca v tej pravni stvari na njega nevarnost in troške tako dolgo, dokler se toženec ali sam ne glasi na sodišču ali pa imenuje kakega pooblaščenca.

Porotne obravnave. — V sredo se je imela vršiti zadnja tiskovna obravnava proti „Nuovi Idei“, ali do obravnave ni prišlo, ker so tožitelji vložili prepozno obtožnico, in je radi tega obravnava odpadla. Tožila sta K. Comelli in L. Torossi iz Gradišča; morata plačati troške.

S tem je bilo porotno zasedanje končano.

Razoroženje. — Sedaj se vrši napovedano razoroženje delavcev pri gradnji bohinjske železnice. Kakor čujemo, dobivajo le malo orožja. Umevno, ker so razoroženje poprej napovedali, mesto držati to tajno pa izvesti razoroženje nenadoma. Brez dvoma skrivajo Lah orožje, in tako bo po izvedenem naznanjenem razoroženju bržčas tudi odslej tako, kakor je bilo poprej.

Dr. Pontoni, tukajšnji zdravnik, je napisal novo brošuro „Per la storia“, v kateri se bavi z vprašanjem deželne norišnice. S to brošuro se se pobavimo, ker je velezanimivo, kako delajo na merodajnih mestih s tem vprašanjem ter se strinja tudi z našo pisavo o deželni norišnici. Komisija, ki je imela nalogo, ogledati si norišnice po novih sistemih v drugih dezelah, je reševala svoje delo jako imenitno; ogledala si jih je v neprimernem času, poročala pa tudi o neki norišnici, katere sploh ni videla!

„Shod slovenskih mladeničev“ bo dne 4. julija t. l. na Brezjah na Gorenjskem. „Slovenec“ udarja na veliki boben ter kliče z veliko trobento mladeniče iz vseh pokrajin slovenske domovine na shod na Brezjah. Ni

sicer natančno znano, kaj jim praznoprav hočejo na Brezjah, samo vabijo, naj bi jih prislo kar največ na božjo pot k Mariji pomagaj! Morda imajo z njimi kake posebne namene, ali bo to le navadna romarska pot, ki nese črni bisagi vedno velike dohodke? Spoved, obhajilo, pridiga, pa nadlegovanje kakih pustih popov, to bo menda ves shod! „Slovenec“ ima posebno željo, da bi se pridružila tudi lepa četa mladeničev s Primorskega, ter zahteva takoj primernih korakov v ta namen! — No, tega pa ne verujemo, da bi jih nabrali dosti iz naše dežele; morda bi sel kdo na špas na Gorenjsko, če mu dobro plačajo — „iz prepričanja“ pojde le kak zanikeren devčar!

„Slov. sirotišče“ v Gorici. — Ustanavlja se v Gorici slovensko sirotišče. Na ustanovnem zboru je bil izbran ravnateljem monsignor dr. Gabrijevčič, vodja osr. semenišča v Gorici, blagajnik in podravnatelj je dr. Pavlica, prefekt pa tajnik nadškofijskega ordinarijata Ličan. Zavodu je namen sprejemati, prehranjevati in vzgajati osirotele ubožne, zanemarjene in zapuščene slovenske otroke. Ob enem pa spravljajo to v nekako stiko s „Solskim domom!“ V „Prim. listu“ pravijo, da hočejo povečati zanimanje za „Sol. dom“, sirotišče naj bo steber „Sol. domu“, ki naj se zalaga s celo množico zapuščenih otrok. Ravnatelj, podravnatelj in blagajnik pa prefekt morajo biti slovenski duhovniki v Gorici. Torej popolnoma duhovski zavod! — Namen bi bil lep, če bi ne bilo vse preveč duhovsko! Duhovski zavodi so prisli na slab glas, ker je vsa vzgoja enostranska in pretirano verska. Iz takih zavodov rastejo le pijonirji klerikalizma. — Po drugi strani pa je veliko vprašanje, ali pa se bo dal tak zavod vzdrževati. Troški morajo biti ogromni! Odkod dohodki?!

Dekle izginito. — V četrtek zjutraj je prišla 20letna Franciska Černe iz Grgarja v Gorico črešnje prodajati. Kakor se sliši, jih je tudi prodala, ali doma so v velikih skrbih, ker še do danes je ni bilo domov. Prišli so v Gorico njeni sorodniki in iskali so jo povsodi ali brez uspeha. Sodi se, da se jej je kaka nezgoda pripetila ali pa da jo je kdo na kako krivo pot zapeljal.

Danes se sliši govorica, da so našli to dekle umorjeno nad Solkanom.

„Krojaško društvo“ se je ustanovilo v Gorici. Namen društva je, varovati stanovske interese krojaških mojstrov in pomočnikov. Predsednikom je izvoljen Martin Pover, podpredsednik in tajnik je Zanier, odbor. liki: Ant. Krušič, Pajk, Bajt, Foche-sato, Zuttioni, Kopon. Natančnejša pojasnila daje predsedništvo.

Iz Kobljeglave smo bili priobčili dopis, kako je župan po nepr. rebi dražil mladino z nedovoljenjem plesa. Sedaj pa čitamo „Prismojencu“ dopis iz Kobljeglave, ki ne

»Krasno,« pravi d'Artagnan, »toda jaz prihajam, da ti ponudim obleko, ki ti bode pristojala še lepše.«

»Kakšno?« vpraša Porthos.

»Uniformo poročnika pri mušketerjih.«

D'Artagnan pove Porthosu svoj pogovor s kardinalom, potegne iz svojega žepa imenovanje ter reče: »Vzemi, moj ljubi, napiši svoje ime in mi bodi prijazen predstojnik.«

Porthos se ozre na imenovanje ter je vrne d'Artagnanu v veliko začudenje mladega moža.

»Da,« pravi, »s tem bi mi bilo zelo laskano, toda tega odlikovanja bi ne mogel dolgo uživati. Tekom našega izleta v Bethune je umrl mož moje vojvodinje, in ker mi steza naproti svoje roke zakladnica umrlega, se oženim z vdovo. Glej, pravkar poskušam svojo svatbeno obleko. Obdrži poročniško imenovanje, moj ljubi, obdrži je.«

In s temi besedami vrne imenovanje d'Artagnanu. Mladi mož vstopi k Aramis.

Najde ga pred velikim molilnikom, naslanjajočega se s čelom v pobožno knjigo.

Pove mu svoj pogovor s kardinalom in vzame svoje imenovanje tretjič iz žepa.

»Ti, naš prijatelj, naš razum, naš nevidni angelj varuh,« pravi, »vzemi to imenovanje; ti si je zaslužil s svojo razumnostjo in svojimi nasveti, katerim so sledili vedno tako lepi uspehi, bolj kot kdo drugi.«

»Ah, ljubi prijatelj,« pravi Aramis, »naši zadnji dogodki so mi popolnoma zagrenili življenje in meč. To pot ne prekličem svojega sklepa: po končanem obleganju vstopim k lazaristom. Obdrži imenovanje, d'Artagnan, vabi ugaja vojaško življenje; ti postaneš hrabrejši in predržnejši kapitan.«

D'Artagnan se vrne k Athosu z očmi, solzečimi se hvaležnosti in lestečimi se veselja, ter ga najde še vedno pri mizi, držečega baš svoj poslednji ko-

zarce malage proti luči svetilke in občudujočega njegovo barvo.

»Tudi onadva sta mi odbila,« pravi.

»Ker ni nobeden vrednejši kakor ti, ljubi prijatelj.«

In med tem vzame pero, napiše v imenovanje d'Artagnanovo ime ter mu je vrne.

»Torej ne bodem imel nikakih prijateljev več,« pravi mladi mož; »ah, samo še grenke spomine...«

In pri teh besedah povese svojo glavo v svoje roke, po licih pa mu odrsneti dve solzi.

»Ti si še mlad,« advrne Athos, »in tvoji grenki spomini imajo časa dovolj, izpremeniti se v sladke spomine.«

Epilog.

Izgubivši podporo angleške mornarice in vojske, obljubljene od Buckinghamu, se je udala La Rochelle po jednoletnem obleganju. 28. oktobra 1628. so podpisali kapitulacijo.

Kralj se je vrnil v Paris 23. decembra istega leta. Priredili so mu triumf, kakor da ni premagal Francozov, ampak inozemskega sovražnika. V mesto je prišel skozi Fauburg Saint-Jacques pod slavoloki iz zelenja.

D'Artagnan je prevzel svoje dostojanstvo. Porthos je izstopil iz službe ter se oženil še tekom prihodnjega leta z gospo Coquenard: tako zelo zaželjena zakladnica je hranila osemsto tisoč frankov.

Mousqueton je dobil krasno livrejo in k temu še čast, po kateri je hrepenel vse svoje življenje, namreč, da je mogel stopati zadaj na pozlačeno kočijo.

Aramis je podpotoval na Lotrinško, izginil popolnoma in ni nič pisal svojim prijateljem. Po gospej de Chevreuse, ki je povedala to dvema ali trem svojim častilcem, se je zaznalo pozneje, da je vstopil v neki samostan v Nancyju.

Bazin je postal brat-lajik.

Athos je ostal pod d'Artagnanovim poveljstvom mušketer do leta 1631. Tedaj je odpotoval v Touraine ter tudi izstopil iz službe in sicer pod pretvezo, da je podedoval v Rousillonu majhno posestvo.

Grimand je šel z Athosom.

D'Artagnan se je bil z Rochefortom trikrat in ga trikrat ranil.

»Četrtili vas resnično usmrtili,« mu je rekel, povdavi mu roko, da mu pomaga vstati.

»Zato je boljše za vas in za me, če to opustiva,« je odvrnil ranjenec. »Pri moji duši, bolj sem vam prijatelj, kakor si mislite, kajti če bi bil povedal po najinem prvem dvoboju kardinalu o tem le besedico, bi vas bilo moglo to veljati glavo.«

To pct sta se poljubila odkritosrečno in brez stranskih mislij.

Planchet je dobil od Rocheforta mesto podčastnika pri gardi.

Gospod Bonacieux je živel zelo mirno in v popolni nevednosti, kaj se je zgodilo z njegovo ženo, in malo se je brigal za to. Nekega dne je bil tako nepreviden, da je oživel pri kardinalu spomin na se; kardinal mu je dal povedati, da bode skrbel, da mu od zdaj naprej ne bode manjkalo ničesar več.

Res se gospod Bonacieux, ki se je napotil prihodnji dan ob sedmih zvečer z doma, da bi šel v Louvre, ni več prikazal v ulici des Fosseurs. Po nazoru onih, ki so bili videti najbolj poučeni, je bilo na stroške Njegove radodarne Eminence poskrbljeno za njegovo hrano in njegovo stanovanje v kraljevskem gradu.

ve nič pametnega odgovoriti, marveč celo potrjuje, da je bil res storjen tak starešin-stveni sklep, kakor je o njem govora v do-pisu v „Soči.“ H koncu pa glej! se mora zaleteti v Gab. stecka, češ on je pisal dopis iz Kobljeglave! To je tako neumno, da se mora človek le smejeti taki budalosti ali pa pomilovati tistega, ki tako piše. Vipavski Luka Makako je trdil pred kratkim nekaj takega glede nekega dopisa z Vipavkega, no sedaj je dobil brata: oglašil se je kraški Luka Makako iz Kobljeglave!

Kam denejo vojake, premisljujejo v Trzinu. Županstvu je došla naloga poskrbeti stan za 66 častnikov, 1300 vojakov pa za 26 konj. Vojstvo ima priti v Trzin dne 28. t. m. ter namerava ostati tam dva tedna. V Trzinu imajo sedaj polno tujcev, ki se kop-ljejo. Ti so nastanjeni po krčmah. Privatniki pa tako nimajo prostora, zato je županstvo res v stiskah, kam spravi vojstvo. Obrnilo se je do okr. glavarstva, da bi se zaključila sola poprej, da bi bilo tako vsaj nekaj pro-stora na razpolago.

Samo romanje! — Sedaj vabijo v Barbano na romanje. V Barbani blizu Gra-deža so naseljeni frančiškani. Ti mislijo po-sebeu slovesno praznovati 50letnico razgla-senja brezmadežnega spočetja Marije, to pa zategadel, da bi privabili dosti romarjev, ki bi prinesli obilo novcev frančiškonom! Ze-lijo imeti romarje iz Trsta, Istre, Vidma in Ljubljane. Saj ne računajo nespametno. Če bi prišli od vseh teh krajev, bi bila žetev bogata! Ohljublajo jim mir in tolažbo, od-pušcanje grehov in popolen odpustek časnih kaznij — seveda treba biti romar, to je: od-steti lepe novce kutarju v tolsto roko! Za denar se dobi vse. Denar igra pri me-nihih že od nekdaj najvažniso vlogo. — Kdor je pameten, ostane doma, kjer časti Mater božjo lahko bolj po ceni, kakor v Barbani!

Svilodi pod ceno. — Cena doslej je strašno nizka. Navadno se prodaja kilo okoli 3 K, letos pa gre celo le do 2 K 10, na-vadno manj, 1 K 80 v.

Isprej sodnijo. — Nasim čitateljem je znana nesrečna smrt finančnega stražnika Jos. Košuta v Krminu. Lani dne 24. oktobra je imel službo na kolodvoru. Pri tem pa so ga dohiteli vagoni ob stranskem tiru ter ga pri-tiskali in vrteli ob zidu, da je padel na tla, poškodovan v notranjih delih. Prepeljali so ga v Gorico, kjer je umrl drugi dan v bol-nišnici. Državno pravdnistvo je obtožilo krivde na tej nesreči: Iv. Novakica iz Trzica, Ang. Ninina in Iv. Bigota, ki so bili takrat v službi, da se niso ravnali po predpisih, vsled česar so krivi na smrti Košutovi. Radi tega se je vršila 16. t. m. v Gorici pred okrožno sodnijo obravnava, pri kateri pa so bili vsi trije oproščeni obtožbe.

Glumača, nekega Petra Poverta s Ho-landskega, so aretirali v Gorici radi berace-nja ter mu pobrali vse „instrumente“.

Vojški begunec. — Pobegnil je vojak 47. pešpolka v Gorici Franc Nebel, doma iz Štajerske. Nahajal se je v bolnišnici radi pljučnega katara. Po noči na petek se mu je posrečilo uiti iz bolnišnice. Šel je proti laški meji.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Cristofolletti-Kürner.

Goriška ženska podružnica družbo sy. Cirila in Metoda bo imela svoj letni občni zbor dne 19. t. m. v prostorih tuk. „Čitalnice“, in sicer pop. ob 3. uri.

Zaloga mleka, svežega masla, sme-tane in kislega mleka ima „Mlekarska za-druga“ iz Črnič v Gorici v ulici Morelli st. 4. Priporočamo toplo to narodno podjetje na-sim družinam v mestu. Vse blago je sveže vsak dan dvakrat. Mleko je vse preskušeno, torej pristno in najboljšo vrste. Cene jako ugodne. Donaša se po dogovoru tudi na dom. V slučaju, da se komu v hudi vročini mleko pokvari, ga zadruga zamenja oziroma povrne denar. Vsak odjemalec se jako po-hvalno izraža o tej zadrugi ter je le želeli, da se vsakdo pri njej poslužuje.

Pivovarna Auerjevih dedičev. — Opozarjamo na inšerat pivovarne Auerjevih dedičev v Ljubljani. Baš letos je bila trdka na razstavi jedil v Parizu odlikovana za raz-stavljeno marčno in na bavorski način ku-hano pivo z „Grand prix“, nadalje z zlato kolajno in častno diplomu. Trdka podpira razna narodna društva. Podbrdom ima trdka svojo ledenico. Priporočila vredno domače podjetje!

Javni ples priredi bralno društvo »Orel« v Ročinju v nedeljo dne 19. t. m. na dvorišču g. Mart. Gerbic. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Deklica umrla vsled padea. — V ulici Kmet. šole je umrla 3letna Štef. Lenardičeva vsled poškodb, katere je dobila pri padcu.

Kače na pošti. — V sredo zvečer sta prišla z brzovlakom dva zavoja iz Dubrovnika. Ko so ju položili na pošti na klopi, je švignila iz jednega zavoja 1 m dolga kača, iz drugega pa je dvig-nila druga glavo. Poštni uslužbenci so se seveda prestrašili, ali se je posrečilo hitro prijeti ju ter potisniti nazaj v zavoje. Zavoja sta bila naslovljena na nekega zdravnika.

Prispevki

na nastavo „Goriškega Sokola“ in novo telovadnico.

(Dalje.)

Gosp. Ivan Trost, Gorica	K 2.—
„ Cimpric Josip	1.—
„ Fabčić Josip	1.—
„ Furlan Andr.	1.—
„ Saksida Ant.	1.—
„ Veber Ivan	1.—

Skupaj K 7.—

Razgled po svetu.

Češki deželni abor odgođen. — Z ukazom cesarjevim je bil odgođen 16. t. m. deželni zbor češkega kraljevstva.

Borbe z biki v Budimpešti. — Na Španskem je navada, da imajo po vseh večjih mestih borbe z biki. To je tako do-padlo Ogrum, da so sklenili uvesti borbe z biki tudi v svoji deželi. Na Španskem dra-zijo bika z rdečo barvo ali ga ožgo z go-rečim železom, da divja okoli po areni, pri čemer pride v boj z borilcem, ki ga muči, da končno zival pogine. Včasih seveda pa zmaga bik ter neusmiljeno razmesari borilca in konja. Politična oblast je dovolila Ogrum borbe, ali prepovedovala usmrteitev zivali. — Take borbe se že vršijo ter jih hodi gledat na tisoče ljudi. — Še ta surovost je manj-kala Ogrum, sedaj so kompletni vitezi!

Zmaj Jovan Jovanović. — Iz No-vega Sada javljajo, da je umrl v Kamenici v Sremu Zmaj Jovan Jovanović. Jovan Jova-nović se je rodil 24. novembra 1838 v No-vem Sadu. Z njim zgubi Srbija svojega naj-večjega pesnika. Zmaj je Srbom to, kar je Preradović Hrvatom. Svoj pridevek „zmaj“ si je nadel po svojem popularnem šaljivem listu tega imena. Najboljše njegove pesmi so „Gjulići uveoci“.

Obletnica izvolitve srbskega kralja Petra. — Povodom obletnice izvolitve kralja Petra 15. t. m. se je vršila predpoludne v stolnici slovesna zahvalna služba božja. Na to je beligradske prebivalstvo priredilo kralju pred novim konakom ovacijo. Kralj je na govor županov odvrnil, da mu je sprejem, ki mu ga je prebivalstvo priredilo povodom njegovega povratka v rojstno mesto, dal moč, da zmore izvršiti težke naloge, ki so mu naložene. Kralj je omenil tudi dokazov lju-bezni in vdanosti, ki jih je našel na svojem potovanju po kraljevstvu ter dostavil: ni dvo-miti, da so poskušali nasprotniki mirnega razvoja pokazati svetu, če tudi le navidezno, da ne obstoja med čutstvi prestolnice in ostalo Srbijo ono sporazumljenje, ki bi mo-ralo obe družiti. Kralj je konstatoval z za-dovoljstvom, da je s spoštovanjem ustave in zakonov ter pravnega reda postavljen pogoj za gmotni in moralni razvoj dežele. Ugled Srbije raste neprestano in zato je upati, da je Srbiji zavarovana srečna bodočnost. Kralj je sklenil svoj govor, ki je bil sprejet z na-vdušenjem, da je njegovo življenje posvečeno blagru domovine.

Duhovnik morilec. — Na krovu ladje »Patempe« so aretirali pri Ne-aplju 38 let starega duhovnika Nikolo Migliaccio s sorodnico Palumieri in nje-nima dvema hčerkama. Zapleteni so v neki umor. Migliaccio jo je hotel popi-hati v Ameriko.

Is angleške zbornice. — V spodnji zbornici je vprašal poslanec Norman, se-li pripoznava Korejo za samostojno državo. Državni podtajnik Percy je to vprašanje po-trdil. Dalje je vprašal Norman, je-li takoj preneha tudi angleški zakup Veiheljeva, ako

bo Port Artur zaseden od kake druge dr-zave, nego Rusije.

Percy je odvrnil, da je v pogodbi, skle-njeni leta 1898. Kitajska pritrdila, da ostane Veihajev in obližnje zemljišče toliko časa v zakupu Angležke, dokler bo Port Artur v ruski oblasti.

Koliko je duhovnikov na Fran-coskem? — Iz najnovejšega francoskega državnega proračuna povzamemo: Katoliška cerkev ima 17 nadškofov, ki dobivajo po 15.000 frankov plače, 67 škofov po 10.000 frankov, 185 generalnih vikarjev po 4500 fr., 695 kanonikov s 1600 do 2400 fr., 3452 župnikov s 1200 do 2400 fr., 31.000 vikar-jev z 900 do 1300 fr. plače in 7000 žup-nijskih oskrbnikov s 450 fr. odškodnine. Po-temtakem dobi 42.416 duhovnikov od države 26.686.800 fr. plače. Protestantska cerkev velja francosko državo le 1.531.500 fr., vse druge vere pa 155.530 fr. Katoliški duhov-niki pač neopravičeno jadikujejo, da jih vlada na Francoskem zatira.

Farška blaznost. — V farni cerkvi pri Sv. Križu nad Litijo visi lesena deska. Na tej so pod t m n o črto zapisane iz Mariji-nega društva zaradi greha izklju-čene članice!! Istotam beres tudi svarilo: „Dekleta! pobešajte oči — in ne glejte moš-kih!“ „St. N.“

Buri in Angleži. — Angleži so oblju-bovali Burom avtonomijo, splošno amnestijo pa odškodnino za poškodovane farme. Ko so podjarmili Bure, pa ne držijo besede; Buri mrjejo bede in jada. Tako se utegne zgoditi, da primejo z nova za orožje, seveda brez upa zmage!

Tudi pri kratu poljskih otrok go-voril politična oblast v Nemčiji svojo od-čelno besedo. — Neki Poljak Gludzerovski iz Subuierzyc na Poznanjskem je hotel dati krstiti svojo hčer na ime Vislava Marija. Po-litična oblast pa je to prepovedala, češ da Vislava prihaja od reke Visle, ki je Poljakom to, kar Nemcem Rajn. To ime je glede na Poljake puntarsko, in se zato v smislu neke ministerske naredbe iz leta 1885. ne sme dovoliti. — Katoliška cerkev pa stoji popol-noma v službi nemske politike, ki zatira Poljake!

Zamorci na razstavi v St. Louisu. — Na prostoru, kateri zavzema svetovna raz-stava v St. Louisu v severni Ameriki, ne sme nizehen zamorec dobiti nikake jedi in nikake pijače, čeprav jih na tisoče poseca razstavo vsak dan. To je tako zvana ameriška svoboda!

Nova zlata zemlja. — Veliko zlato žilo so našli pred nekaterimi dnevi v pod-ročju Mont Stuarta v državi Washington v severni Ameriki.

Klobase iz slonovega mesa. — V Gentu v Belgiji so morali te dni ubiti slona, ki je živel že dolgo vrsto let v zoološkem vrtu. Njegovo meso je kupil neki tamkajšnji mesar, ki je naredil iz njega 3800 funtov frankfurtarskih klobasic, ki jih je čudovito hitro prodal. Vsi, ki so pokušali te klobasice, so rekli, da so bile prav delikate. Srce, ki je tehtalo 40 funtov, je prodal na „fete“.

Parnik „General Slocum“, s katerim je napravilo iz New-Yorka po reki East Ri-ver več sto učencev in drugih gostov ne-deljski izlet, se je vnel sredi reke med viso-kimi skalnatimi bregovi. Pri katastrofi na pa-robrodu „General Slocum“ se je kakor se zatrjuje, ponesrečilo okoli 1000 oseb. Od malega številca tistih, ki so se resili, jih je mnogo hudo opečenih. Med rešenimi je tudi pastor Haas. Njegova žena in hči pa ste utonili. Ljudje, ki so ostali na gorečem par-niku in niso poskakali v morje, so se udu-sili in so našli njih ožgana trupla na krovu. Kapitana in mornarje je dala policija zapreti. Sodi se, da je na ladji neki potnik kahal na spiritovem samovaru; spirit se je razlil na tla, ki so se mehoma vnela. Požar se je tako rapidno širil, da je bilo, ko so ga opazili, že prepozno. Pasažirji na „Generalu Slocum“ so bili večinoma Nemci iz obrtniških in me-ščanskih krogov.

Dogodki v Macedoniji. — Od kar je bila sklenjena turško-bolgarska pogodba do 14. t. m. se je vrnilo v domovino skupno 10.885 beguncev; od teh jih je bilo 5585 doma iz Macedonije, 5300 pa iz drinopeljske pokrajine.

Vesti iz Amerike. — Zrtev pra-znoverja. V Elginu v državni norišnici je umrla gospodična Alojza Renssejeva iz St. Pavla, Minn., kot zrtev nove vere, katere

učil, da je solnce Bog, in v kateri se mora človek nepopisno postiti. Imenovana gospo-dična se je postila 41 dni, na kar je zblaz-nela. Med postom se je tudi mučila z iglami in uživanjem olja iz Lotusa.

Mravlje in bombaž. Iz San An-tonio, Texas, se poroča poljedelskemu uradu, da je v countyju Bexar na milijone mravelj na 600 oral velikem zemljišču, kjer je rasel bombaž, pregnalo vse škodljive črve. Mravlje so nanašale usmrteno črve na kupe. Polje-delski tajnik je poslal na bombaževa polja posebne poznavalce žuželk v svrhu preiskave imenovanega zelo ugodnega poročila.

So vrastvo med belimi in za-morci. Philadelphia, Pa. 1. t. m. popoldne se je unela v Reed ulici prava vojska med belimi in črnimi, pri kateri jih je bilo šest težko ranjenih in najstj aretiranih. Spopad je nastal vsled tega, ker je za zamorsko godbo nosil neki človek tablico z napisom: To je dan, katerega mi praznujemo. Nekaj belih otrok ga je začelo s kamenjem lučati, a črni so jim odgovarjali. Nato pride nekaj starišev poleg, kateri se začno potegovati, beli za bele, črni za črne paglavce. Konec konca je bil, da so se spopadli med seboj, dokler ni pristopila policija in spravila nekaj bolj vročehrvnih pod ključ.

Skrajšanje dela. Pittsburg, Pa. Ker so razne železnice, zlasti pa Pennsylvan-ia železnica, odslovile na tisoče delavcev, skrajšalo je vodstvo tovarne zračnih zavor svojim 14000 delavcem dnevni delavni čas od 10 na 8 in 5 ur. Delavci se morajo na-ravno tudi z znižanjem plače zadovoljiti.

Mrtveca aretirali. Wellsboro, Pa. Gospa Al. Stephensonova iz Chathama je dobila proti svojem soprogu zaporno po-velje, ker jej je pretil a smrtjo. Sodišče je izročilo zaporno povelje serifu Dorsettu v izvršitev, na kar se je slednji v spremstvu nekega deputija odpeljal v Chatam. V Step-hensonovej hiši sta pa našla posestnika, ka-teri je sedel mirno na stolu, ne da bi se ga-nil. Uradnika sta mislila, da je pijan in sta ga v spanju vklenila, na kar sta ga odnesla na voz in se odpeljala v 12 milj oddaljeni Wellsboro. Ko sta ga dovedla v ječo, jima je pa zdravnik v njuno veliko čudo naznanil, da je bil Stephens najmanjše že štiri ure mrtev.

Vojna med Rusi in Japonci.

Novelše vesti.

Potrjuje se, da so Japonci porazili ge-nerala Stakelberga. Napadli so ga v veliki premoči, Rusi so se borili najhrabreje, ali končno so se morali umakniti premoči. Boj je bil strašen, izgube velike na obeh straneh. — Znova se čuje vest o pomorski bitki v Korejskem zalivu. — Vesti, da so Japonci poskovali rusko vladivostsko eskadro, so neresnične. — Rusi so pogreznili dva japon-ska transporta, 1000 ljudi poginilo.

Ranne vesti.

6 km južno od Vafankova so od-bili Rusi večji napad Japoncev ter ostali v svoji poziciji. — Japonska ar-mada, ki ima nalog prodreti do Port-Arturja, se nahaja na črti med Inčen-sijem in Lutantienom. Vsak dan pri-haja do malih prask. — Vhod v port-artursko pristanišče je prost. Križarka »Novik« je plula 14. t. m. iz pristanišča ter prišla baje v boj z japonskimi lad-jami. — Japonci računajo, da bodo mo-rali žrtvovati za zavzeje Port-Artura najmanj 10.000 mož. — Kakor brzojav-ljajo iz Saseha, dvigajo Japonci potonu-lo rusko križarsko »Varjag.« Do septembra bi utegnili biti ladja že po-pravljena. — Japonci so bili od-biti z velikimi izgubami pri vasi Udi-aden južno od Vafanghiena. Rusi so vzeli višine pri Lantsiatumu. Boj je tra-jal do jutra.

„Berliner Tagblatt“ poroča, da je port-arturska eskadra z vso silo napadla japon-sko brodoge in prodrla na široko morje. V bitki so Rusi izgubili eno topničarko, Ja-ponce pa eno križarko in štiri torpedovke. Na japonski križarki „Čifose“ se je prigodila eksplozija, o katere posledicah pa se ne ve nitesar. — Zatrjuje se, da je Port-Artur dobro preskrbljen z živil in da so vse na-sprotnosti neuresničene. Posadka se ceni na 50.000 mož. — Poročila iz Tientsina javljajo, da je v ponedeljek pasirala Tatisan 40.000 mož broječa ruska armada. — Poroča se, da so Japonci generala Stakelberga v soboto porazili pri Kvansiatunu po ljuti bitki. Sta-

kelberg je baje izgubil 1000 mož in se je umaknil proti severu. — Reuterjev biro javlja, da se čedalje bolj množi število Rusov, ki stoje pred drugo japonsko armado, tako da utegneta obe armadi že biti enako močni.

V Tokio so dospela iz Katsumoto privatna poročila, vsebine, da so trčile skup japonske in ruske ladije ter da se je unela bitka. Ob 5. uri popoldne 16. t. m. so iz Nagazakija to vest potrdili. Iz Okisime je došla brzojavka, da se v bližini bojujejo japonske in ruske vojne ladije, o izidu ni bilo pa še nič znanega.

Angleški pomorščaki sodijo, da je admiral Skridlov poskušal združiti svoje tri ladije z onimi v Port-Arturju. Najbrž je čakal poročila, da je uhođ v portartursko pristanišče sloboden ter da so vojne ladije popravljene. Prodiranje generala Oku proti portarturski trdnjavi je prisililo Ruse, da na vsak način izidejo iz luke ter se skušajo z admiralom Togom. V Londonu so ta sklep pohvalili, ker je za Ruse vsak poskus bolji nego da puste eskadro v Port-Arturju zajeti oziroma uničiti.

Ruska vladivostska eskadra je potopila japonski transportni ladiji „Nitalman“ in „Sadomeni“. — V boju pri Telisu, severno-zapadno od Futsu, so imeli Rusi mrtvih 100, 300 so jih uveli. Zgubili so 14 topov. Japonci so izgubili 1000 mož.

Port-Arturska trdnjava.

Tako z lahkoto vzamejo Japonci Port-Artur Rusom sedaj, kakor leta 1894 Kitajcem — tako smo modrovali prijatelji Japoncev. Tekom jednega meseca mora pasti Port-Artur, so modrovali razni listi, ali sedaj je sesti mesec vojne — pa Port-Artur se stoji trdno, in Japonci ob hribovju proti trdnjavi premišlujejo, ali sploh vzamejo Port-Artur se kedaj ali nikoli. In če bi se jim končno le posrečilo to zavarovanje in na vse strani vtrjeno trdnjavo zavzeti, potem morajo zrtvovati najmanj 50.000 mož. Ali je sploh vredno, zrtvovati za Port-Artur toliko ljudi? Tudi ako bi padel Port-Artur v sovražnikove roke, s tem ne bo še odločena vojna. Japonci pa pri tem pozabljajo na nekaj drugega. Dotim s kopne strani prodirajo, so začeli nekako oslabevali na morju. Njihovo brodovje je trpelo premnogo, izgubili so premnogo ladij v boju za to, da bi ostala trdnjava z morske strani nerabna za Ruse. Ali glej. Luka je prosta in rusko brodovje se svobodno giblje. To je velik uspeh za Ruse, in ako bi se posrečilo morda, kljub vsem opravičenim dvomom, da Japonci vzamejo Port-Artur s kopne strani — kdo ve, da jim prav takrat ne zadajo Rusi na morju najpomembnejšega poraza?

Kako umirajo Japonci in Rusi.

Dopisnik „Harbinskega Vestnika“ piše iz Liaojana: Naši, ki so se bojevali z Japonci, zelo hvalijo njihov pogum, s katerim se bore in umirajo. Pred kuiljenčensko bitko so Rusi zajeli japonskega častnika in ga pozvali, naj se uda. A on se je vrgel z glavo navdol z visoke skale in se ubil. Po bitki so Rusi hoteli zvezati ranjenega japonskega podčastnika. On je pa zbral vse svoje sile, da bi si glavo razbil ob kamnu. A to se mu ni posrečilo in odvedli so ga v bolnišnico. Tako je bilo tudi v drugih slučajih. Skoro vsi japonski vojaki rajši umro, kakor pa bi se udali. Zato je toliko samoumorov pri japonskih vojnih jetnikih.

Ko so si Japonci hoteli izsiliti prehod čez reko Jalu, so drli naravnost noter v ruske topove. Padala je vrsta za vrsto, in čez kupe mrličev so se vedno novi Japonci metali pred topove in možnarje. Padali so v masah, a se niso zmenili za to in so dušili Ruse s svojim številom. Japonsko topništvo jako dobro zadeva. Vidi se, da natančno poznajo kraje in razdalje.

Zakaj neki japonski vojak rajši umre, kakor bi se dal vjeti? Vzrok temu je v vojaški vzgoji japonski. Japonci vojake uče, da bodo v jetništvu mučeni in da bodo z njimi nečloveško ravnali. Zato se hočejo s samoumorom ogniti trpljenju. Ko pa jetniki vidijo, da Rusi z ajimi lepo delajo, pa se več ne izkušajo moriti, ampak ubogajo s topo ravnodušnostjo.

Ruski vojak se ne boji trpljenja, ampak ima za veliko sramoto, če ga vjamejo. Zato pa se ne da vjeti, dokler more še gibati. Vsi poveljniki govorijo s priznanjem o veliki hrabrosti ruskega vojaka. V strašnem artilerijskem boju, kjer so topničarji skoro vsi oglušili, ker so jim popokale ušesne mreče in je mnogim tekla kri z ušes, so se še sa-

lili med seboj. Prirojeni ruski humor jih ne zapusti, tudi če gledajo smrti v obraz. Videli so ruske vojake, ki so imeli po šest do osem ran, da so bili pri amputaciji čisto vedrega lica. Mnogi ranjenci so si sami naredili berglje in so na njih prišvedrali dvesto kilometrov daleč v Liaojan, pokriti s krvjo, prahom in blatom.

V korejski morski ožini.

Glasom se ne potrjena vesti, se je japonska krizarka „Nataka“ nedaleč od otoka Trusima podala 16. t. m. z rusko vladivostsko eskadro v boj. — Pri otoku Iki sta srečala dva na Japonsko vračajoča se transportna parnika ruske vojne ladije. Te poslednje so zasledovale oba parnika izstrelivši nanju 16 strelcev, vendar se jima je posrečilo, da sta ubežala v pristanišče Katsumoto. Istotako sta naleteli ruski vojni ladiji na tri transportne parnike, ki so prisli iz Simonske na Japonskem. Vojni ladiji sta 18krat ustrelili na parnike; sna transportna ladija je ušla.

Ruska eskadra je odšla iz Vladivostoka ter odplula na odprto morje. Že v torek so zvedli Japonci o tem drznem cinu, ker so videli iz Oksine, vzložno od Tsunošime, tri krizarke. Ni bilo več dvoma, da je to ruska vladivostska eskadra.

Na pomoč Port-Arturju.

Glasom poročila iz ruskega vira je slo v ponedeljek mimo Tačicava 40.000 Rusov, ki gredo na pomoč Port-Arturju?

Boj pri Vafankovu.

Dopisnik „ruske brzojavne agenture“ v Mukdenju je sporočil: Mali ruski oddelek je bil iz Tašicava odposlan proti jugu v svrhu, da odvrne del japonskih čet od Port-Arturja. Ruski oddelek je imel 14. in 15. t. m. pri Vafankovu boj z Japonci, ki so bili v premoči. Zgube na japonski strani so bile velike. Vsled boja se je naše stališče zboljšalo.

Gibanje Hunguzov

v Mandžuriji vedno narašča. Do 1. t. m. so imeli Rusi s Hunguzi 43 prask. Posebni številni ruski oddelki pod poveljstvom generala Čičagova, prejšnjega vladivostskega guvernerja, morajo varovati železnico. Posamezne hunguske čete so močne nad 1000 mož. Oborožene so z modernimi puškami in imajo dovolj streljiva. Ali delajo po naročilu kitajske vlade, ali pa so podkupljene od Japoncev, je še nerešeno vprašanje. Enega hunguskega voditelja Jena so Rusi zasacili. — Bil je v ruski službi kot kitajski tolinač. Rusi so Jena usmrtili.

Vreme v Mandžuriji.

„Köln. Zeitung“ je prejela iz Petrograda poročilo, da je pritiskala v Mandžuriji silna vročina, reke so se posušile in kmalo nastopi deževna doba.

Hunguzi.

Dopisnik „Sveta“ piše iz Liaojana: Kitajski general Ma, znani vodja Hunguzov, se približuje Harbinu s 30.000 vojaki. Ruske straže opazujejo njegovo gibanje, a ne morejo ga prijeti. General Ma je na Kitajskem jako vpliven in popularen mož. Hkrati pa gre druga velika hunguska četa proti Tunlinsjanu. Pekinska vlada je sicer odpoklicala generala Ma, a njegov oddelek se ni razšel, ampak samo razdelil v manjše čete, ki hranijo zvezo med seboj in se skrivajo na raznih krajih reke Liaohu ter so pod poveljstvom starih kitajskih častnikov. Za temi pa se skriva Ma.

Književnost.

„Kirdžal“. — Podonavska povest. Poljski spisatelj Mihael Čajkovski. Drugi tatis. Stranij 360. — Naročnikom „Slov. knjižnice“ se je že razposlal ta lep roman v knjigi za 4 snopce. V razprodaji stane knjiga K 1-60.

„Kirdžal“ je poznan, priljubljen roman, zlasti mladini. Sedaj je po ceni na razpolago v novem natisu.

„Romeo in Julija“. — Ta sloveča Šekspirjeva zaloigra je dotiskana. Prevel jo je znani naš pisatelj Cankar, ki je oskrbel tudi jako lep prevod „Hamleta“. Cena K 1-20.

izviren okus kave doživet s prerojenim

Vydrave žitne kave

POSKUSITE! Vse vrste kave, pripravljene, 4 K. 50. in 100. g.

„DOMAČI PRILJUBITELJU“

Vijavica trdnjavna žitna kava - Prepa-1711.

Hotel pri zlatem jelenu.

v nedeljo dne 19. junija

bode na vrhu

dopoldanski koncert

od 10¹/₂ do 12¹/₂ popoldne

Svira vojaška godba.

Ustopenina prosta.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Zaloga piva

„Dolnisko družbo združenih pivovarov Zaleo-Luški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „Mlašanske pivovarne“.

Zaloga ledu, katerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerna. Postrežba poštena in točna.

Hiša št. 70 na Grahovem pri Tolminu se prodaja iz proste roke. Hiša je prav blizu novograjene železnice in kolodvora, ter pripravna za kako obrt osobito za gostilno. Kupnina se lahko plača tudi v obrokih.

Pojasnila daje lastnik gosp. Franc Crobath, posestnik in trgovec v Kranju.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Krojaške zadruge“

registrovane zadruge z omejeno zavezo v Gorici,

ki se vrši dne 30. junija 1904. ob 10. uri popoldne

v prostorih „Slovenske Čitalnice“ v Gorici

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva;
2. Potrjenje sklepov računov za leto 1903;
3. Volitev načelstva in nadzorstva;
4. Slučajnosti.

Računi za leto 1903. so razpoloženi pri zadruginem blagajniku, g. Svitoslavu Premrou v Gorici, v ulici Vetturini št. 9. Člani, kateri so svoje deleže odpovedali, nimajo v smislu društvenih pravil pristopa k običnemu zboru.

Ivan Bajt,

predsednik „Krojaške zadruge“.

Sedaj gld. 70

zelo znižane
vozne cene v

Ameriko

Prej gld. 105

Ravno ista
voznja in po-
strežba

kakor prej

Iz Ljubljane v Novi-York samo gld. 70

s prosto dobro hrano že v Hamburgu

v dežele: Pennsylvanija, Ohio, Illinois, Minnesota, Montana, Californija itd. toliko visje kotlikor je tarifna cena po ameriški železnici; s priznano najboljšimi parniki družbe

Hamburg - Amerika Linie

Kdor je odločen potovati in da se mu dober prostor preskrbi, naj pošlje 20 kron are na moj naslov:

Fr. Seunig — Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Gorica * Gorica

Klimatično zdravišča.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorliške pince, potlice itd.

Išče se spretnega korespondenta za večjo tovarno.

Pogoji: katoličan, 23—26 let star, samec, popolno znanje nemščine, slovenščine in hrvaščine v besedi in pisavi, splošna trgovska izobrazba, lepa pisava, veselje, pridnost in zmožnost do samostojnega dela.

Le izvedljive ponudbe s sliko in prepisi spričeval je pošiljati na:
H. 3007. Haasenstein & Vogler Dunaj I.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vaskozi slovenske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah števil. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnokoristne namene.

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

== Zastopnik: Umberto Bozzini — Gorica, Stolna ulica št. 9. ==

Ustanovljena leta 1854.

Slovenska pivevarna

Ustanovljena leta 1854.

G. Auerjevi dediči v Ljubljani,

== Wolfove ulice št. 12 ==

priporoča svoje izborno marčno in na bavorski način varjeno pivo v
sodčkih in zabojih.

Zaloge na Grahovem in v Podbrdu na Goriškem, nadalje v Idriji, Kranju, Metliki, v
Dobrépoljah, v Polhovemgradu in na Igu na Kranjskem.

Tvrdba je bila v letošnjem letu odlikovana v Parizu za razstavljeno marčno in na
bavorski način varjeno pivo z najvišjim darilom „grand prix“, z zlato kolajno in
častno diplomo.

Svoji k svojim!!

